

Lausunnon antajat

Länsi-Uudenmaan kalatalousalue
Tammisaari-Pohjan kalatalousalue
Inkoon kalatalousalue
Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue
Helsinki-Espoon kalatalousalue
Porvoo-Sipoon kalatalousalue
Loviisan saariston kalatalousalue
Kymen kalatalousalue
Hamina-Virolahden kalatalousalue
Kaakkois-Suomen kalatalouskeskus

C/O Timo Salmia
Annanbackantie 15
04130 Sipoo

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö VN/27639/2025

Asia: **Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot)**

Kalatalousalueet kiittävät saamastaan mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot)

Kalatalousalueiden lausunto

Kalatalousalueiden lausunto keskittyy merimetsojen aiheuttamien vahinkojen estämiseen liittyvään lainsäädäntöön.

Kalatalousalueet näkevät oikeuslaitoksen tekemät päätökset liittyen merimetsoihin estävän täysin merimetsokannan sääntelyn ja vaikuttamisen merimetsojen aiheuttamien kalataloudellisten vahinkojen määrään.

Merimetsan osalta poikkeuslupien myöntämisen edellytyksiä on kiristänyt oikeuskäytäntö ja etenkin Korkeimman hallinto-oikeuden vuoden 2025 ratkaisu (KHO:2025:16), joka käytännössä rajasi keinot merimetsojen kalakannoille ja -taloudelle aiheuttamien vahinkojen estämiseen ainoastaan pesäpuiden kaatamisen, munien öljyämisen ja pesien rikkomisen pesimäkauden ulkopuolella. Lupaharkinnassa edellytetään yksityiskohtaista näyttöä ampumisen vaikutuksista, vaihtoehtoisten keinojen riittämättömyydestä, joka käytännössä vaikeuttaa lupien myöntämistä.

Kalatalousalueet ovat varsin tyytyväisiä nykytilan kuvaukseen ja sen perusteella tehtyyn analyysiin muutostarpeista lainsäädäntöön.

Muutos jossa ehdotetaan muutettavaksi metsästyslakia siten, että merimetso ja valkoposkihanhi lisättäisiin metsästyslaissa säädettyjen riistalintujen luetteloon nähdään hyvänä muutoksena metsästyslakiin. Muutoksen seurauksena poikkeuslupien käsittely siirtyisi riistakeskukselle. Tämä toivottavasti nopeuttaisi poikkeuslupien käsittelyä.

Erityisen positiivisena asiana lakimuutosten osalta nähdään suojametsästyksen mahdollistaminen suoraan lain nojalla. Tämän nähdään vähentävän merkittävästi poikkeuslupien tarvetta kannan hallintaan, mikä selkeästi vähentää byrokratiaa. Ehdotettuihin ML 41 f §. Yleispoikkeus valkoposkihanhen ja merimetson rauhoituksesta - 1 momentin 3 kohdan määrittämiin kalatalousalueet esittävät seuraavia muutoksia:

Hallituksen esitys

3) merimetsoa metsästää enintään 300 metrin etäisyydellä kalastuslain (379/2015) 4 §:n 15 ja 16 kohdassa tarkoitetuista pyydyksistä elokuun 1 päivästä helmikuun 28 päivään, enintään 300 metrin etäisyydellä kalanviljelylaitoksista ympärivuotisesti, enintään 300 metrin etäisyydellä kalanistutuspaikoista seitsemän päivää ennen istutusta ja seitsemän päivää istutuksen jälkeen sekä elinvoimakeskuksen vahvistamalla kaloille tärkeillä lisääntymisalueilla elokuun 1 päivästä helmikuun 28 päivään. Elinvoimakeskus vahvistaisi kyseiset kalojen tärkeät lisääntymisalueet Luonnonvarakeskuksen laatiman selvityksen perusteella.

tulee muuttaa muotoon

*3) merimetsoa metsästää enintään 300 metrin etäisyydellä kalastuslain (379/2015) 4 §:n 15 ja 16 kohdassa tarkoitetuista pyydyksistä **elokuun 1 päivästä toukokuun 15 päivään**, enintään 300 metrin etäisyydellä kalanviljelylaitoksista ympärivuotisesti, enintään 300 metrin etäisyydellä kalanistutuspaikoista seitsemän päivää ennen istutusta ja seitsemän päivää istutuksen jälkeen sekä elinvoimakeskuksen vahvistamalla kaloille tärkeillä lisääntymisalueilla **elokuun 1 päivästä toukokuun 15 päivään**. **Elinvoimakeskus vahvistaisi kyseiset kalojen tärkeät lisääntymisalueet kalatalousalueiden vahvistettujen käyttö- ja hoitosuunnitelmien määritysten mukaisesti.***

Hallituksen esitys

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ei saa metsästää 300 metriä lähempänä merimetson, merikotkan tai kalasääsken pesimäpaikkaa.

tulee muuttaa muotoon

*Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ei saa metsästää 300 metriä lähempänä merimetson, merikotkan tai kalasääsken pesimäpaikkaa **maaliskuun 1 päivän ja elokuun 30 päivän välisenä aikana.***

Perusteet aikarajoitusten muutoksille:

Merimetsojen aiheuttamien vahinkojen estäminen tulee olla mahdollista pesintäaikaa lukuunottamatta. Pelkkä syysaikainen suojametsästyksen ei poista ongelmaa. Merimetsot saalistavat erityisen aktiivisesti ennen pesintää erityisesti alueilla jotka ovat kaloille tärkeitä lisääntymisalueita. Edelleen esimerkiksi taimenen ja lohen

poikaset vaeltavat mereen keväällä jäiden lähdön jälkeen. Suojametsästyksen pitää olla mahdollista keväällä ennenkuin merimetson poikaset kuoriutuvat. Edes etelärannikolla poikaset eivät kuoriudu ennen toukokuun puoliväliä.

Merimetsojen metsästyksen kieltäminen merimetsojen, merikotkien ja kalasääsken pesien läheisyydessä ei ole perusteltua pesintäkauden ulkopuolella. Etelärannikollakin kalasääsken ja merikotkan pesintä on ohitse viimeistään syyskuun puolivälissä. Samoin merimetson pesintä on ohitse käytännössä jo elokuun alussa.

Perusteet kalojen lisääntymisalueiden määrittämiselle

Kalatalousalueilla on ELY:n (Elinvoima, Liikenne ja Ympäristökeskuksen) hyväksymät käyttö- ja hoitosuunnitelmat. Käyttö- ja hoitosuunnitelmissa on käyty kalatalousalueiden osalta seikkaperäisesti läpi kalataloudellisesti tärkeät alueet mukaanlukien kalojen tärkeät lisääntymisalueet.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmat ovat voimassa hyväksynnästä 10v ajan jonka jälkeen ne on päivitettävä ja uudelleen hyväksyttävä Elinvoimakeskuksessa. Tällä varmistetaan niissä kulloinkin määritellyt kalojen lisääntymisalueet ovat ajantasalla koska siinä hyödynnetään sekä VELMU-aineistoa että paikallista asiantuntemusta.

Esityksessä määriteltyjen kalojen lisääntymisalueiden hyväksynnälle pitää asettaa asetuksella aikaraja mihin mennessä lisääntymisalueet on vahvistettu ja nämä pitää olla saatavilla omariistan karttasovelluksesta valittavana tietona. Tämä on tärkeää jotta suojametsästyksen alkamista ei voida viivyttää perusteettomasti vetoamalla siihen että alueita ei ole ehditty määrittää.

Esityksessä määriteltyjen pesärauhoidusten osalta (merikotka, kalasääski ja merimetso) 300m kieltoalueet pitää löytyä omariista karttasovelluksesta valittavana tietona jotta niiden sijainnista ei tule tulkinnallista erimielisyyttä. Tämä on erittäin tärkeää metsästäjän oikeusturvan kannalta.

Sipoossa 11.5.2026

Lausunnon antajien valtuuttamana, Timo Salmia

Liitteenä valtakirjat lausunnon antajilta allekirjoittaneelle